

OD REDAKCJI

Oddajemy do rąk Czytelników numer drugi w 2019 roku naszego kwartalnika naukowego, który jest nie tylko obszerny, ale również bardzo ciekawy. Na jego łamach publikujemy artykuły i studia o charakterze ekonomicznym i politologicznym, a także poświęcone współczesnym stosunkom międzynarodowym. Znalazły się tutaj artykuły będące efektem badań naukowych prowadzonych przez pracowników naukowych w różnych ośrodkach naukowo-badawczych w całej Polsce. Chciałbym podkreślić, że w bieżącym numerze kwartalnika prezentujemy też artykuły, które powstały na kanwie referatów wygłoszonych podczas IV Ogólnopolskiego Kongresu Politologii, który obradował w dniach 18–20 września 2018 roku w Lublinie na temat „Państwo w czasach zmiany”. Na Kongresie tym miałem przyjemność kierować panelem dyskusyjnym pt. „Polityka zagraniczna Polski w czasach zmiany w Europie i na świecie w XXI wieku: kierunki, cele, formy, szanse i zagrożenia”. Pokłosiem tego panelu są opublikowane tutaj artykuły Józefa M. Fiszera, Grzegorza Zbińkowskiego, Martina Dahla, Kazimierza Kika i Ryszarda Żelichowskiego.

Kwartalnik „Myśl Ekonomiczna i Polityczna” powinien zainteresować ekonomistów i politologów, specjalistów i ekspertów z dziedziny stosunków międzynarodowych, a także studentów, doktorantów, nauczycieli oraz publicystów. Polecamy go w szczególności specjalistom z zakresu polityki zagranicznej Polski. W kwartalniku zawarto wiele oryginalnych tekstów naukowych, poświęconych aktualnym problemom gospodarczym, społecznym, politycznym i międzynarodowym, z którymi boryka się dziś Unia Europejska i cały świat, w tym Polska. Ukazuje również złożoność i dynamikę współczesnego świata oraz problemy, z którymi nie radzą sobie jego przywódcy, a które często są efektem ich wcześniejszych zaniedbań czy nieprzemysłanych decyzji. Mam więc nadzieję, że tak jak wszystkie do tej pory opublikowane tomy „Myśli Ekonomicznej i Politycznej”, również niniejszy zainteresuje szerokie grono czytelników i zostanie przyjęty z wielką uwagą.

Prezentowany numer kwartalnika, zgodnie z dotychczasową praktyką i przyjętymi przez Redakcję zasadami, składa się z dwóch zasadniczych części:

pierwszej, która poświęcona jest szeroko rozumianej problematyce ekonomicznej, i drugiej – dotyczącej spraw politycznych oraz problemów międzynarodowych w Europie i na świecie.

W części pierwszej, ekonomicznej, publikujemy dwa artykuły. Otwiera ją artykuł Marcina Piętaka pt. „Centralny Okręg Przemysłowy – pierwszy plan na rzecz zrównoważonego rozwoju Polski”, w którym Autor ukazuje jego genezę oraz przeprowadza wnikliwą analizę jego celów i znaczenia dla rozwoju gospodarczego Polski. Autor stawia tezę, że utworzenie Centralnego Okręgu Przemysłowego (COP) było sukcesem Polski i Polaków, podniosło ich jakość życia oraz stanowiło gwarancję równomiernego rozwoju gospodarki krajowej. W artykule tym porównano COP do Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, wskazując kierunki rozwoju gospodarczego Polski w obu okresach historycznych.

Przedmiotem analizy w kolejnym artykule, autorstwa Kamila Webera pt. „Realizacja doktryny *Bjongjin* – przemiany gospodarcze w Korei Północnej podczas rządów Kim Jong-una” jest sytuacja gospodarcza w tym specyficznym państwie, o którym świat wciąż niewiele wie. Korea Północna – zdaniem Autora – słusznie postrzegana jest jako jedno z najbardziej zacofanych pod względem gospodarczym państw świata, w którym jednak od czasu przejęcia władzy przez Kim Jong-una następują pewne pozytywne w tym względzie zmiany. Wśród nich na uwagę zasługują zmiany w rolnictwie KRLD, między innymi otwarcie na zagraniczne inwestycje oraz nieformalnie przebiegający rozwój sektora prywatnego, dzięki czemu nastąpił pewien wzrost zamożności obywateli tego kraju. Mimo tego, zdaniem Autora, nie należy się jednak spodziewać, że w Korei Północnej w najbliższym czasie nastąpi likwidacja jej izolacji od reszty świata.

Część drugą, politologiczną, otwiera artykuł Andrzeja Podrazy pt. „Początki transatlantyckiego bezpieczeństwa – wybuch zimnej wojny i powstanie Sojuszu Atlantyckiego”. Ukazano w nim wpływ sytuacji międzynarodowej w latach 1945–1949 na zmianę stanowiska Stanów Zjednoczonych wobec Związku Radzieckiego i ich nowe podejście do bezpieczeństwa międzynarodowego. Pogorszenie sytuacji międzynarodowej i narastająca wówczas zimna wojna doprowadziły również do zainicjowania współpracy i integracji w obszarze bezpieczeństwa i obrony pomiędzy państwami Europy Zachodniej i utworzenia NATO.

Kolejny w tej części artykuł pt. „Historia austriackiej obecności w Unii Europejskiej” autorstwa Krzysztofa Garczewskiego poświęcony jest miejscu i roli Austrii w Unii Europejskiej. Autor analizuje początki członkostwa tego państwa w UE oraz kryzys polityczny z początku 2000 roku po utworzeniu

koalicji rządowej przez ÖVP i FPÖ na szczeblu federalnym, którego przejawem było nałożenie sankcji politycznych na Austrię przez pozostałe kraje UE. Analizie poddano też stanowisko Wiednia wobec rozszerzenia UE na przestrzeni ostatnich dwóch dekad oraz wobec unijnej Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa. W artykule tym ukazano też postawę austriackiego społeczeństwa wobec wybranych aspektów integracji europejskiej oraz wpływ współczesnych kryzysów w UE na stosunek Austrii do Unii Europejskiej.

Kolejny tutaj artykuł, pt. „Niemiecka scena polityczna”, którego autorem jest Piotr Madajczyk, jest poświęcony sytuacji politycznej w RFN, która dziś wyraźnie się zmienia. Zmiany na niemieckiej scenie politycznej uwarunkowane są zarówno wewnątrzpolitycznie, jak i trendami w skali globalnej. W ocenie Autora na niemieckiej scenie politycznej nie następuje jednak gwałtowna zmiana, ale widoczne jest osłabienie lewicy, zmiana partii, która odgrywa rolę partii zawiasowej oraz prawdopodobne jest przesunięcie chadecji w prawo pod naciskiem partii nacjonalistycznych i populistycznych. Autor pisze, że największe zagrożenie stanowi rosnąca różnica między tak zwanymi starymi i nowymi krajami związkowymi (landami), gdyż te ostatnie okazują się być znacznie bardziej podatne na wpływ ruchów radykalnie prawicowych.

Następnie mamy artykuł Józefa M. Fiszera pt. „Polityka zagraniczna Polski w XXI wieku: cele, wyzwania, kierunki, szanse i zagrożenia”. Jest on poświęcony polityce zagranicznej Polski w XXI wieku, jej sukcesom, porażkom oraz perspektywom w kontekście kształtującego się nowego ładu międzynarodowego. Autor zwraca szczególną uwagę na zewnętrzne zagrożenia dla polskiej racji stanu i sposoby im zapobiegania, między innymi poprzez zawieranie właściwych sojuszy i rozwój współpracy z głównymi aktorami na scenie międzynarodowej, zarówno w Europie, jak i w skali globalnej. Ponadto podkreśla, że najważniejszym zadaniem dla polityki zagranicznej Polski jest dziś umacnianie jej pozycji i roli w systemie euroatlantyckim, czyli w NATO i Unii Europejskiej.

Powyższy artykuł i kolejne cztery teksty powstały na kanwie referatów, które zostały wygłoszone na wspomnianym wcześniej IV Ogólnopolskim Kongresie Politologii w Lublinie. I tak, Grzegorz Zbińkowski w artykule pt. „Kierunki polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Polski w strefie euroatlantyckiej po 2018 roku” przedstawia jej potencjalne zmiany i cele w perspektywie długookresowej. Hipotezą badawczą Autora jest konstatacja, że zmiany w środowisku międzynarodowym oraz relacjach multi- i bilateralnych powodują, iż konieczna jest rewizja i korekta kierunków polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na arenie europejskiej i międzynarodowej, jak również w obszarze bezpieczeństwa.

Z powyższymi tekstami koresponduje kolejny artykuł autorstwa Martina Dahla pt. „Europejski kryzys imigracyjny z 2015 roku i jego wpływ na prowadzoną przez Polskę w latach 2015–2018 politykę zagraniczną”. Jak wskazuje tytuł, celem tego artykułu była próba pokazania wpływu kryzysu migracyjnego w Europie na prowadzoną przez Polskę politykę zagraniczną.

Z kolei Kazimierz Kik w artykule pt. „Regionalne aspekty polityki zagranicznej Polski” analizuje miejsce i rolę Polski w regionie Europy Środkowej i Wschodniej oraz ewolucję jej polityki zagranicznej na przełomie XX i XXI wieku. Swoje rozważania konkluduje stwierdzeniem, że zachodząca rekonfiguracja na scenie globalnej polityki spowoduje, że jednocząca się Europa może w przyszłości stać się pierwszą areną starcia pomiędzy zdecydowanie geopolitycznym nachyleniem broniących swej hegemonii w świecie Stanów Zjednoczonych a geoeconomicznym ukierunkowaniem aspiracji kierowanej przez Niemcy Unii Europejskiej. Akceleratorem takiego scenariusza staje się – zdaniem Kazimierza Kika – polityka prezydenta Donalda Trumpa.

Natomiast ostatni w tej części prezentowanego kwartalnika tekst, pt. „Państwa Beneluksu w polityce zagranicznej Polski”, którego autorem jest Ryszard Żelichowski, poświęcony jest relacjom Polski z takimi krajami jak Belgia, Holandia i Luksemburg, czyli ważnymi członkami Unii Europejskiej i NATO. Autor stwierdza, że kraje Beneluksu powinny być nadal ważnymi partnerami dla Polski i przypomina, że do tej pory zostało zawartych między Polską oraz Belgią, Holandią i Luksemburgiem aż 154 umów międzynarodowych.

Prezentowany numer kwartalnika zamykają dwie recenzje z najnowszych, niedawno wydanych książek naukowych, które poświęcone są teoretycznym i praktycznym aspektom współczesnych państw, ich polityce wewnętrznej i zagranicznej oraz bezpieczeństwu międzynarodowemu.

Wszystkim Czytelnikom życzymy interesującej lektury oraz zachęcamy do współpracy z naszą Redakcją i z Uczelnią Łazarskiego w Warszawie, jedną z najlepszych szkół wyższych w Polsce.

prof. dr hab. Józef M. Fiszer